

Un 'divertimento' per a semiòlegs

Vaig llegir amb plaer *HHhH*, l'opera prima de Laurent Binet. Aquell curiós artefacte sobre com fer una novel·la a partir de materials meticulosament reals (la participació de Reinhard Heydrich en l'anomenada Solució Final, i la seua aparatosa mort a Praga) desplega una seductora operació literària que tenia el seu què. Tanmateix, l'amic Joan Daniel Bezsonoff m'advertia, a l'espai que compartim en EL TEMPS, que els escrits de Binet "presenten l'interès del manual d'ús d'un tractor redactat en uzbek medieval". Al final, Bezsonoff, t'hauré de donar la raó. Llegida ara la seua segona novel·la, *La setena funció del llenguatge*, m'adone que alguna cosa s'ha disparat alarmantment en la juguesca metaliterària d'aquest autor.

A partir de l'accident automobilístic que causarà la mort de Roland Barthes, al març del 1980, Binet converteix de nou un fet real en motiu per a una peripècia detectivesca. Per al meu gust, però, ací ja desbarra completament. Les elucubracions entorn de Heydrich encara resultaven mínimament motivadores. Convertir la mort de Barthes, però, en una comedieta de sèrie negra, sembla un pas de rosca més difícil de justificar. A pesar d'això, *L'Express* saludava

aquest llibre com "un dels imprescindibles en la *rentrée* literària" i *Page* hi amollava una pròdiga sucreria: "deliciosa, divertida i enginyosa".

Que l'autor s'ho ha passat bé escrivint la seua obra, d'això, no en tinc cap dubte. També hauran rigut molt tots els estudiants de lingüística i de semiòtica, ja que el text ens fa contínuament l'ullet a propòsit de les grans figures d'aquesta darrera disciplina, de Roman Jakobson a Umberto Eco. Igualment, hi apareixen com a personatges els grans déus de la intel·lectualitat francesa posterior al Maig del 68, com ara Lacan, Althusser o Julia Kristeva. Les suposades converses entre ells sovint busquen l'*esprit*, però cauen en l'error de base de tot el llibre: una frivolitat massa lleugera.

Per què Binet ha escollit Barthes per al seu nou *divertimento* és una cosa que se m'escapa. L'autor de *Fragments d'un discurs amorós* (el llibre que li va donar més popularitat ajust abans de la seua mort) era qualificat literàriament com a infollable (*imbitable*) per la seua extraordinària recerca de la precisió i pels matisos pregonament filosòfics de la seua prosa. Convertir-lo en el personatge d'una peripècia detectivesca protagonitzada per un veterà d'Algèria (l'inspector Bayard) que considera Barthes i els altres intel·lectuals del moment "una colla de marietes estrofolaris" pot fer gràcia a molts lectors. No en sóc un.

Binet fa el seu joc. Se succeeixen els ensurts i els assassinats. La "setena funció del llenguatge" —de Jakobson a Austin— passa per ser una cosa tan revolucionària que la gent mata per posseir-ne el secret. Fins i tot Althusser assassina la seua dona seguint el fil d'aquesta trama. Tot em sembla un excés on, tanmateix, també hi ha alguns elements d'interès, com ara la consideració de La Rochefoucauld com a semiòleg prematur o la reconstrucció hipotètica de la conversa que degueren tenir Mitterrand i Barthes en vespres de l'atropellament del segon. El futur president de França era l'etern aspirant al tron laic de la República, en un moment de desorientació del gaullisme i quan Le Pen tot just hi bivaquejava.

Fins i tot dels llibres que no t'han agradat pots aprendre alguna cosa. Aquesta veritat violentament elemental batega amb tanta força que esborra qualsevol altra consideració. I així ha sigut en aquest cas.

La setena funció del llenguatge

LAURENT BINET

Edicions del 1984
Trad. de Josep Alemany